

Historisk Samfund for Sydøstjylland

Fra Industrimuseets udstilling om Kgl. Hofleverandører:
Carlsberg har som Kongelig Hofleverandør altid haft et nært forhold til Kongehuset. Her nyder Christian 10. (th.) en Hof i felten.

Nyhedsbrev juni 2010

Konstituering af bestyrelsen

På årsmødet på Koldinghus blev Inger Lehmann, Egtved, valgt til bestyrelsen. På et møde den 7. juni 2010 konstituerede bestyrelsen sig med Lars Bjørneboe, Horsens, som formand, Erik Toftgaard, Vejle, som næstformand, Benny Andersen, Brædstrup, som kasserer og John Juhler Hansen, Vejle, som sekretær. Redaktionsudvalget, som varetager arbejdet med foreningens årbog fortsatte uændret med Leif Baun, Peter Bjørn Larsen, Lisbeth K. Nielsen, Kirsten Øbro og Erik Voss som medlemmer.

Kommende arrangementer

Foreningens næste arrangement bliver sommerudflugten til Haderslev lørdag den 28.august. Se nærmere herom på foreningens hjemmeside www.hssso.dk hvor man også kan melde sig til. Receptionen i anledning af udgivelsen af Årbog 2010 finder sted den 6.oktober i de nyindviede Spinderihaller, som der samtidig vil blive mulighed for at se lidt nærmere på.

Bestyrelsen er nu i fuld gang med at tilrettelægge efteråret, vinteren og forårets foredrag og øvrige arrangementer. Hvis du/I har gode ideer og/eller ønsker til et emne eller et sted hører vi gerne fra jer. Send en mail til en af bestyrelsens medlemmer eller til foreningen på hssovejle@gmail.com

Jelling har fået et nyt oldtidsminde

En hektisk sommer står for døren i Jelling. Adskillige udgravninger under Nationalmuseets Jellingprojekt skal bringe ny viden frem om den gamle kongestad, som bliver mere og mere mystisk

Af Leif Baun (tekst og foto)

Selv efter 400 års forskning kan der stadig gøres sensationelle nye fund fra vikingetidens Jelling. I disse første junidage er Vejle Museum endnu en gang på færd med en udgravning nær vikingekongernes efterladte monumenter. I de senere år er arkæologerne blevet klar over, at der har stået et hidtil ukendt bygningsværk af enorme dimensioner. Et hegn eller rettere en palisade har omgivet et 12,5 hektar stort område, hvor højene har ligget sammen med den store nu forsvundne skibssætning. Den aktuelle udgravning har afsløret endnu 31,5 meter af palisadens forløb, denne gang af den sydlige side. Dermed er der ved at være styr på alle fire sider forløb. Dog er der endnu kun fundet ét hjørne, nemlig det nordøstlige.

Kongsgården spøger

Her er man også i gang med udgravninger, hvor hele fladen afdækkes i håb om at finde spor af de vikingetidshuse, der sært nok hidtil næsten ikke er fundet nogen af i Jelling. Drømmen om at finde en kongsgård spøger jo altid, men noget kan tyde på, at den forbliver en drøm.

I hvert fald er der gjort så usandsynligt få fund i Jelling, at forskerne leder efter andre måder at forstå Jelling på. Måske er der ikke tale om et traditionelt magtcentrum med samling af rigdomme og fine håndværker omkring kongens residens. Måske er der snarere tale om en slags samlingssted, hvor folket mødtes fra tid til anden, hyldede kongen og bekræftede fællesskabet.

Hvad ville de gamle tænke?

Skal man sige noget nutidigt modstykke, er det fristende at pege på Jelling Musikfestival. Det er et ritual bag en indhegning nogle få dage om året, og ellers ligger pladsen tom. Hvordan ville en udgravning om 1000 år se ud, hvis fremtidens arkæologer undersøgte festivalpladsen, der for nylig lagde græs til omkring 32.000 mennesker på ca. 25 hektar eller det dobbelte af oldtidens Jellingindhegning? Og hvad ville fremtidens museumsfolk tænke, hvis de fandt spor af vor tids mange gylletanke? Ville de tro, at der var tale om kultiske cirkelanlæg, der blev brugt i vore dages religionsudøvelse – som vel så måtte være dansen om gulvkalven!

Spor af konstruktionen

Den aktuelle udgravning viser, at palisaden måske har været opbygget af træ i dimensioner, der minder om jernbanesveller i overstørrelse. De har stået lodret i en gravet grøft. De fire sider er tilsammen ca. 1400 meter lange. Har de lodrette stammer stået tæt sammen, har bygningsværket kostet flere tusinde træer, selv om der har kunnet laves måske to eller tre stolper af hver stamme.

For at holde dem på plads har de haft vandrette planker, der har været støttet af de sidestolper, der nu som udposninger er et markant træk i det mørke spor i jorden, der er den sidste rest af palisaden. Dette spor er op til 65 centimeter dybt og ligger en lille meter under den nuværende jordoverflade. Det betyder, at der er gode chance for at finde sporet hele vejen rundt bortset fra de steder, hvor der har været kældre under moderne huse. I den nordlige side er der fundet spor, der ligner en indgang. Om der har været en indgang fra alle fire sider er endnu uvist.

Udgravning kan ses hele sommeren

Udgravningerne følges fra dag til dag i Vejle Amts Folkeblad, og når næste udgave af Lokalhistorie for Sydøstjylland udkommer, vil den indeholde artikler, hvor blandt andet vejene omkring Jelling inddrages i den sammenhæng, der er blevet mere mystisk i de sidste år – trods arkæologernes slid i marken.

Det nyfundne palisadespor i Jelling vil efter endt udgravning stå frit hele sommeren, så turister og andre gæster i Jelling kan se fundet med egne øjne. Det ligger lige syd for Sydhøjen og den gamle landevej gennem byen.

Fotoet er taget den 8. juni 2010 og viser fra ca. ni meters højde den nyfundne 31 meter lange del af palisadefirkanten omkring Jellings højområde. Hver side er ca. 350 meter lang. Til venstre ses hovedvejen gennem byen og i forlængelse af sporet ligger nogle huse, der skal fjernes som led i den igangværende helhedsplan for Jellingmonumenterne.

Nyt fra Museer og Arkiver i Sydøstjylland

Redaktionen af nyhedsbrevet kan denne gang præsentere en fin buket af udstillinger og arrangementer for medlemmerne, deres børn og børnebørn!

Vi hører fortsat gerne fra museer og arkiver, der har udstillinger eller aktiviteter som kan have interesse for foreningens medlemmer. Send en mail til hssovejle@gmail.com

Næste Nyhedsbrev har deadline ca. 25.august 2010.

Vejleegnens Museer

Møllemarked ved Vejle Vindmølle

– hygge i højsæde, kunst i kulissen, blues og boder ...

Vejle Museum indbyder alle – store som små – til det årlige møllemarked ved Vejle Vindmølle på Søndermarksvej 1.

Det sker: Søndag den 20. juni kl. 10-17.

Vikingeture

– drabelige krigere eller fredelige bønder

VIKINGETUR for hele familien

Tag på tur med Vejleegnens Museer og få en spændende indsigt i vikingernes tilstedeværelse på vejleegnen.

Vikingerne har sat mange spor på Vejleegnen.

Jellingmonumenterne står som det største mindesmærke fra den tid, men også Ravningsbroen er et besøg værd. Udgravningen har vist, at broen var 760 meter. lang og cirka fem meter bred – et kæmpe bygningsværk.

På turen møder vi en "ægte" viking og hører hans historie. Gennem hans fortælling oplever vi det historiske vingesus på de steder, hvor vikingernes har levet for mere end 1000 år siden. Vi hører om togterne, om de våben der bliver brugt, men også om dagligdagen som fredelige bønder i landsbyen – hustruens mange gøremål. om tøj og smykker og de ting, der omgav datiden mennesker.

Turen vil være velegnet for hele familien.

Turen indgår som en serie af flere kultur- /naturture, som Vejleegnens Museer har tilrettelagt i sommeren 2010.

*Find museets aktivitetskalender på biblioteket eller turistkontoret eller klik ind på:
www.vejleegenensmuseer.dk*

Dato for arrangementerne

17/6, 23/6 og 22/7

Tid og sted

10-17

Parkeringspladsen ved Spinderihallerne, Spinderigade 11E foran "Brasserieet".

Tilmelding

til Vejle Museum senest dagen før arrangementet på: 76 81 31 00

Transport

Egen transport

Turen er ikke egnet for kørestolsbrugere og gangbesværede

Pris

250,-kr for voksne/125,-kr. for børn

Inkl. kaffe og kage

Husk mad, drikkeelse og tøj efter vejret.

Kunstmuseet Trapholt

Royal blomsterkunstner giver tips på Trapholt

De fleste kender ham som manden bag de fantastiske blomsterdekorationer ved Prins Joakim og Prinsesse Maries bryllup i Møgeltønder. Jan Munch er blomsterkunstner, ejer af Munch & Levison, og nu kommer han til Trapholt for at fortælle, hvordan man skaber kunstværker af blomster.

Onsdag den 16. juni kl. 17.30 – 20.30 danner Trapholt rammen om en aften, som både byder på blomsterinspiration, middag og havevandring.

Aftenen starter med en havevandring, hvor mag. art. Kirsten Pedersen vil fortælle om den berømte have som i 1930'erne blev anlagt af havearkitekt C. Th. Sørensen. Herefter er der middag i museets café og aftenen sluttet af med Jan Munch, som vil binde buketter af blandt andet Trapholt-havens stauder og give tips til, hvordan man selv kan skabe flotte blomsterkreationer.

Interesserede kan bestille plads til arrangementet ved at henvende sig til Trapholt eller direkte på www.koldingbilletten.dk. Prisen for hele aftenen er 295,-.

Museet på Koldinghus

Nye indtryk fra Orienten

Dorte Gjerløvs malerier fra en backpackrejse i Syrien og på Java

Særudstilling fra 4. juni til 1. august 2010.

Maleren Dorte Gjerløv udstiller billeder, der bringer os tæt på dagligdagen i muslimske lande. Det er der hårdt brug for i en tid, hvor krig, terror og ophidsede folkemængder stjæler medie billedet, mener Dorte Gjerløv, der viser sine billeder på

Koldinghus hen over sommeren.

Glud Museum

Spegesild og spyttebakke - livet i et fiskerhus i 1880'erne

Fra den 16. april kan en ny særudstilling ses på museet. Glud Museum har siden sidst i 1920'erne haft et fiskerhus fra Strandhuse ved Juelsminde blandt sin samling af huse. For første gang i museets historie bliver der fortalt om livet som fisker i 1800-tallet og om den familie, som i mange år boede i huset. Udstillingen vil også berette om fiskernes madvaner og deres rengøring af de ydmyge hjem på dette tidspunkt.

Livet som fisker var gerne fattigt og slidsomt, hvor det usikre liv på havet ofte gjorde, at fiskeren også måtte have et lille stykke jord. Det var en tid, hvor morgenmad bestod af spegesild, hvor kvinderne forsøgte at lære mændene at spytte i spyttebakken og ikke på gulvet, og hvor sand var datidens gultæppe. Alt det og meget mere vil udstillingen sætte fokus på.

Danmarks Industrimuseum

Kongelig Hofleverandør på Danmarks Industrimuseum

Historien om firmaerne med et kongeligt prædikat

På Danmarks Industrimuseum i Horsens fortælles nu i en stor udstilling historien om en ganske eksklusiv klub i dansk erhvervsliv, Kongelig Hofleverandører, og deres mangfoldige samarbejde med Kongehuset og hoffet. Et samarbejde, som ofte er lidt af en diskretionssag mellem virksomhed og Kongehus, men som udstillingen nu løfter lidt af sløret for.

Udstillingen på Danmarks Industrimuseum er muliggjort af Hofleverandørerne selv. Museet tog i vinter kontakt til alle virksomhederne og bad dem gå gemmerne efter for effekter, fotos og oplysninger, der kunne afdække krydsfeltet mellem Kongehuset, hoffet og erhvervslivet. Herved har der kunnet skabes en stor udstilling med et unikt indhold af effekter og fotos, som man ikke har set før. Og ikke mindst pga. den massive interesse, der

viste sig at være fra de 86 Kongelig Hofleverandører. Kun en lille håndfuld har ikke kunnet medvirke, men resten har været i egne arkiver på jagt efter effekter og fotos. Også Amalienborgmuseet har udlånt en række genstande og fotos til udstillingen, ligesom Hofmarskallatet har været meget behjælpelige med informationer.

Udstillingen åbnes af Hofmarskal Ove Ullerup d. 26. juni og kan ses fra d. 27. juni til d. 19. september.

Juni 2010

Redaktion: Lars Bjørneboe